

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง "ศึกษาการใช้สื่อในการรณรงค์เพื่ออนุรักษ์ป่าชายเลน" มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางส่งเสริมความรู้ให้ชาวบ้าน และประชาชนทั่วไปในจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับป่าชายเลน ได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง ตลอดจนตระหนักถึงคุณค่าประโยชน์และความสำคัญของป่าชายเลน ที่มีต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และ เพื่อหาแนวทางกำหนดวิธีการให้ชาวบ้าน และประชาชนทั่วไปซึ่งใช้ประโยชน์จากพื้นที่ป่าชายเลนได้ทราบถึงวิธีการอนุรักษ์ป่าชายเลน ให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาว รวมทั้งส่งเสริมจิตสำนึกให้ชาวบ้าน และประชาชนทั่วไปในจังหวัดที่มีเขตพื้นที่ติดต่อกับป่าชายเลน ไม่เข้าไปบุกรุกทำลายพื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มเติม และสร้างแนวทางในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และมีการปลูกป่าทดแทนในพื้นที่ที่ถือครองอยู่เสมอ และทราบถึงความแตกต่างทางด้านความรู้ และแนวโน้มด้านพฤติกรรมการของประชาชน ที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เพื่อนำข้อมูลที่ได้รับไปใช้ในการวางแผน การดำเนินงานและวิธีการใช้สื่อต่าง ๆ ที่เหมาะสมสำหรับการรณรงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีประชากรเป้าหมายในการศึกษาวิจัย คือ ประชาชนที่อาศัย หรือประกอบอาชีพในเขตจังหวัดที่มีพื้นที่ติดต่อกับป่าชายเลนมากที่สุด คือ ภาคตะวันออก ได้แก่ จังหวัดตราด ภาคกลาง จังหวัดเพชรบุรี และภาคใต้ จังหวัดพังงา โดยแบ่งประชากรออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ป่าชายเลน ผู้นำท้องถิ่น ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครู เขตอำเภอพื้นที่ป่าชายเลน และกลุ่มผู้ประกอบการ ได้แก่ กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงชายฝั่ง กลุ่มชาวประมง เป็นต้น

ซึ่งผลการวิจัย พบว่า สื่อและสื่อมวลชนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับป่าชายเลน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สื่อบุคคล และ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อที่ประชาชนส่วนใหญ่เปิดรับมาก และเป็นสื่อที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมาก นอกจากนี้ ยังแสดงให้เห็นว่าการเปิดรับสื่อและสื่อมวลชนของประชาชน จะมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนมาก โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ และสื่อบุคคลเช่นกัน และยังแสดงให้เห็นว่าประชาชนที่เปิดรับสื่อและสื่อมวลชนมาก จะมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลนมากกว่าประชาชนที่เปิดรับสื่อ น้อย หรือไม่เปิดรับสื่อเลย และมีเพียงการเปิดรับสื่อวิทยุเท่านั้น ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน อาจมีผลมาจากประชาชนส่วนใหญ่ เปิดรับสื่อวิทยุ น้อยมาก

ดังนั้น การเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการใช้สื่อในการรณรงค์เพื่ออนุรักษ์ป่าชายเลน ซึ่งถือว่าเป็นนโยบายของรัฐบาล จำเป็นอย่างยิ่งจะต้องใช้สื่อบุคคลที่อยู่ในชุมชน เช่น กำนันผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน เป็นต้น สำหรับสื่อมวลชนซึ่งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงในการเผยแพร่ จึงสมควรที่จะต้องใช้ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลสูงต่อการสนใจ เปลี่ยนทัศนคติ และให้ความรู้แก่ประชาชน ประกอบกับในระยะนี้รัฐบาลจะเน้นการใช้สื่อประเภท สื่อมวลชน เพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศอยู่แล้วจึงมีความสอดคล้องที่จะนำสื่อโทรทัศน์มาใช้เพื่อการพัฒนาประเทศมากขึ้น